

Ґульджіан (кримськотатарська казка)

Автор Невідомий

Колись, дуже давно, країну, яка лежала біля самого моря, спіткало велике нещастя. Якось із-за моря прилетів Дракон, покритий весь яскравою металевою лускою. Очі його метали блискавиці, із пащеки виривався стовп вогню і диму, а від величезних залізних пазурів не було порятунку жодній живій душі.

Пролетів-пронісся над селами і містами, перетворив людські оселі в попелища, випалив сади, поля, луки, недорахувалися селяни тисячі овець, корів, верблюдів...

Минуло три роки, і люди вже почали забувати про Дракона, як він зненацька з'явився знову. Найсильніші, найхоробріші палвани намагалися знищити Дракона, та ніякі луки, ніякі стріли не могли пробити його залізну кольчугу. Султан цієї країни зібрав величезне військо, умільці змайстрували луки-самостріли, котрі випускали по страховиську величезні стріли, спорудили катапульти, котрі могли метати на ворога цілі валуни. Та навіть це військо не змогло знищити Дракона. Султан пообіцяв півцарства тому, хто порадить, як можна розправитися із заморським чудовиськом.

Одного разу до палацу прийшла бабуса з палицею і зажадала, щоб до неї вийшов сам султан. Султан вийшов, а старенька йому й каже:

— Не потрібно мені твого півцарства, не потрібно золота і коштовного каміння. Я хочу допомогти своєму народові й підказати тобі, хто може справитися із залізним чудовиськом. Високо в горах живе коваль на імення Азіз. Ти повинен змусити його здійснити цей подвиг.

Промовила ці слова бабуса і зникла. Ніби її й не було. Наказав султан своїм слугам відшукати й привести до палацу коваля. Привели. Султан йому й каже:

— Ти мусиш розплавити залізного Дракона, який загрожує нашому царству, нашому народу. Даю тобі сорок днів на роздуми. Поміркуй і виріши, як ти це зробиш. Подолаєш Дракона — озолочу, не справишся — позбудешся голови. Йди і добре подумай!

Повернувся коваль додому, зустрічає його дочка Ґульджіан. Дивиться здивовано на батька і запитує:

— Що трапилось, тату? Чому ти такий зажурений, чому в тебе на скронях побіліло волосся?

Розповів коваль дочці, чого від нього вимагає султан. Задумалась Ґульджіан. Як допомогти батькові, як виконати наказ султана й урятувати народ і всю країну від лиха...

Згадала Ґульджіан, як у дитинстві розповідала їй бабуса, що в горах, порослих лісом, є чарівна галявина, яка рятує людей від страждань. Та мало кому вдавалося розшукати цю галявину.

Одного дня Гультжіан сказала батькові, що піде в гори, аби назбирати кизилу та горіхів. І пішла. Довго ходила вона гірським лісом. Їла дикий виноград, яблука, груші, пила воду з чистих джерел, і під кінець сьомого дня натрапила на галявину. Впала вона на коліна та й каже:

— Чарівна галявино, порятуй мого батька від смерті, допоможи йому здолати Дракона. Я нічого не пошкодую заради цього.

Раптом на галявині з'явилася згорблена бабуся з палицею в руці. Підійшла вона до Гультжіан і каже:

— Слухай мене уважно, дівчино. Ця гора закінчується високою скелею, а під скелею є глибока улоговина, поросла червоною травою. Щоразу, перш ніж полетіти за море, Дракон ночує в цій улоговині, потрібно її наповнити густим багном, зверху покласти важкі залізні ланцюги, довкола улоговини накидати дрова, вугілля, смолу і усе це підпалити. Вночі Дракон погано бачить, згори йому буде здаватися, що на дні улоговини червоніє трава... Але й це ще не все: щоб Дракон розплавився, хтось з людей повинен пожертвувати собою, зістрибнути зі скелі на спину Дракона і розбити об його панцир оцей ось глечик з чарівним зіллям, — сказала старенька і зникла, ніби її тут і не було. Лишився тільки глечик.

Вернулася Гультжіан додому, а в батька вся голова стала білою від переживань. Розповіла йому Гультжіан, як можна здолати залізного звіра. Розповіла про все, окрім глечика...

Сто днів і ночей возили люди в улоговину густе й тягуче багно. Сто днів і ночей возили дрова, вугілля, смолу. Сто днів і ночей коваль кував важкі ланцюги, котрі за день до прильоту Дракона опустили в тягучу глину.

Знову в країну, якою правив султан, прилетів ненаситний Дракон, спалив немало міст і сіл. Проковтнув немало овець, корів, верблюдів. І коли почало сутеніти, полетів до своєї улоговини. Долетів він до улоговини і здивувався, що нинішнього року трава така яскрава. Стомлений Дракон важко опустився в улоговину. Лець поставив він свої величезні залізні пазурі на тягучу глину, як відчув, що повітря наповнюється нестерпною спекою. Стиснув розлючений Дракон пазурі і намертво ухопився за важкі ланцюги. Змахнув він крилами, але й крила застрягли в глині. І в цю мить на вершині скелі з'явилася Гультжіан з глечиком у руці. І всі, хто був унизу, почули дзвінкий голос дівчини:

— Прощайте, тату! Прощай, мій народ! Пам'ятайте, не забувайте мене!

Вигукнула і кинулася у вогонь, прямо на залізну спину Дракона! До самого неба здійнявся фонтан вогню, і гаряче полум'я розпавило залізне чудовисько.

Так дівчина врятувала від загибелі свою країну, свій народ, свого батька. В тій країні й понині розповідають дітям казки про красиву і відважну дівчину Гультжіан. Складають і співають про неї пісні...